

Primatologie IX.

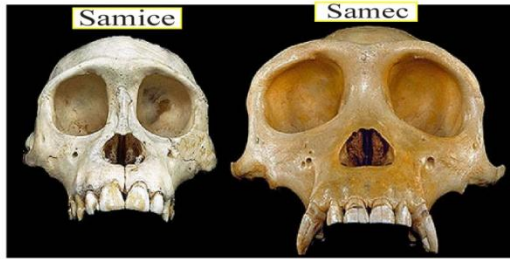
Doc. Václav Vančata

Nadčeled' *Hominoidea*

Velcí lidoopi - monofyletická nebo polyfyletická skupina?

Šimpanz

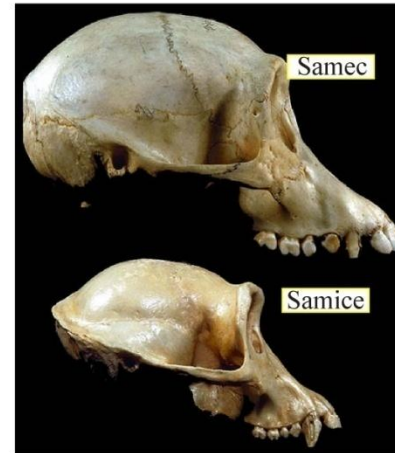
Gorila

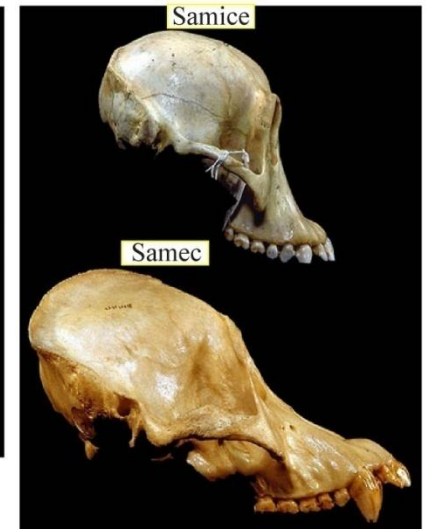
Orangutan

Šimpanz

Orangutan

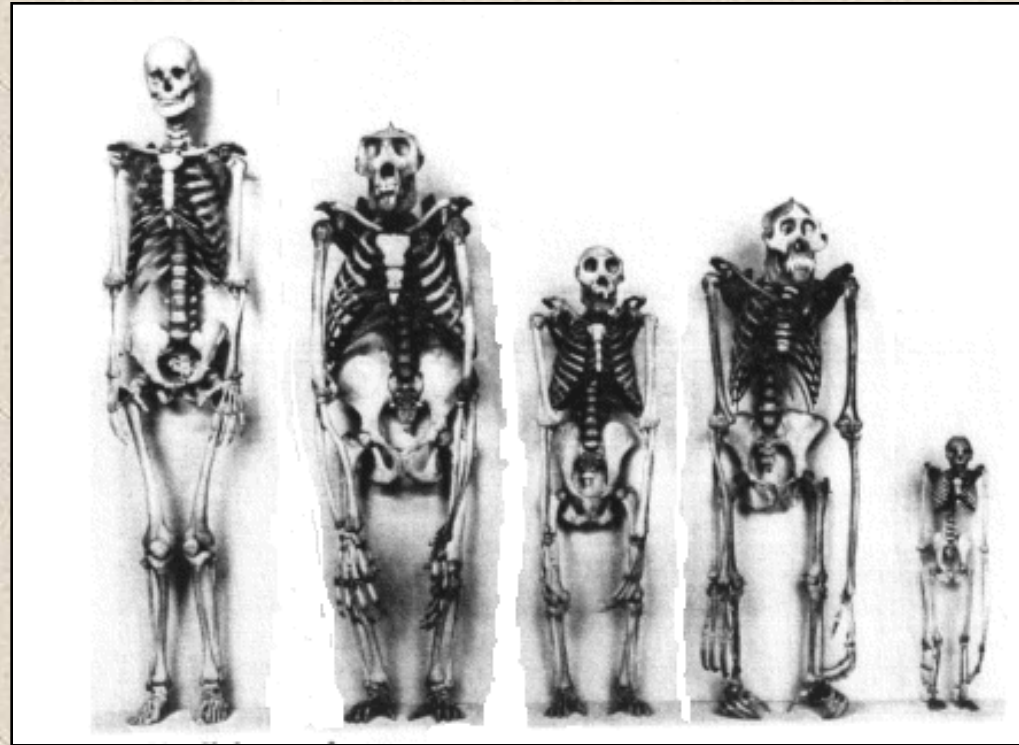
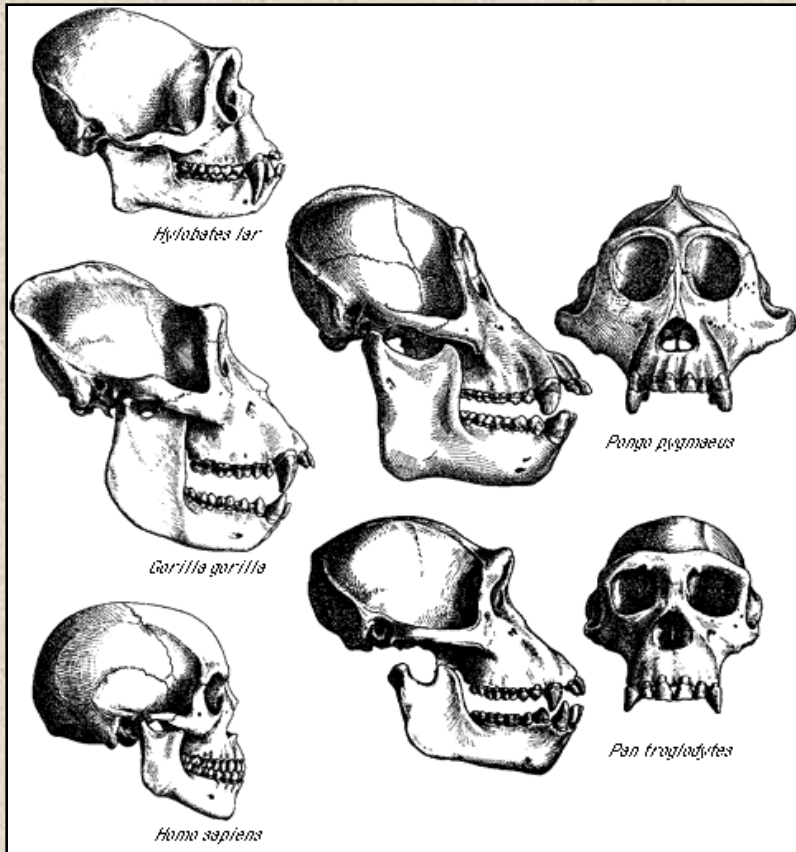
Gorila

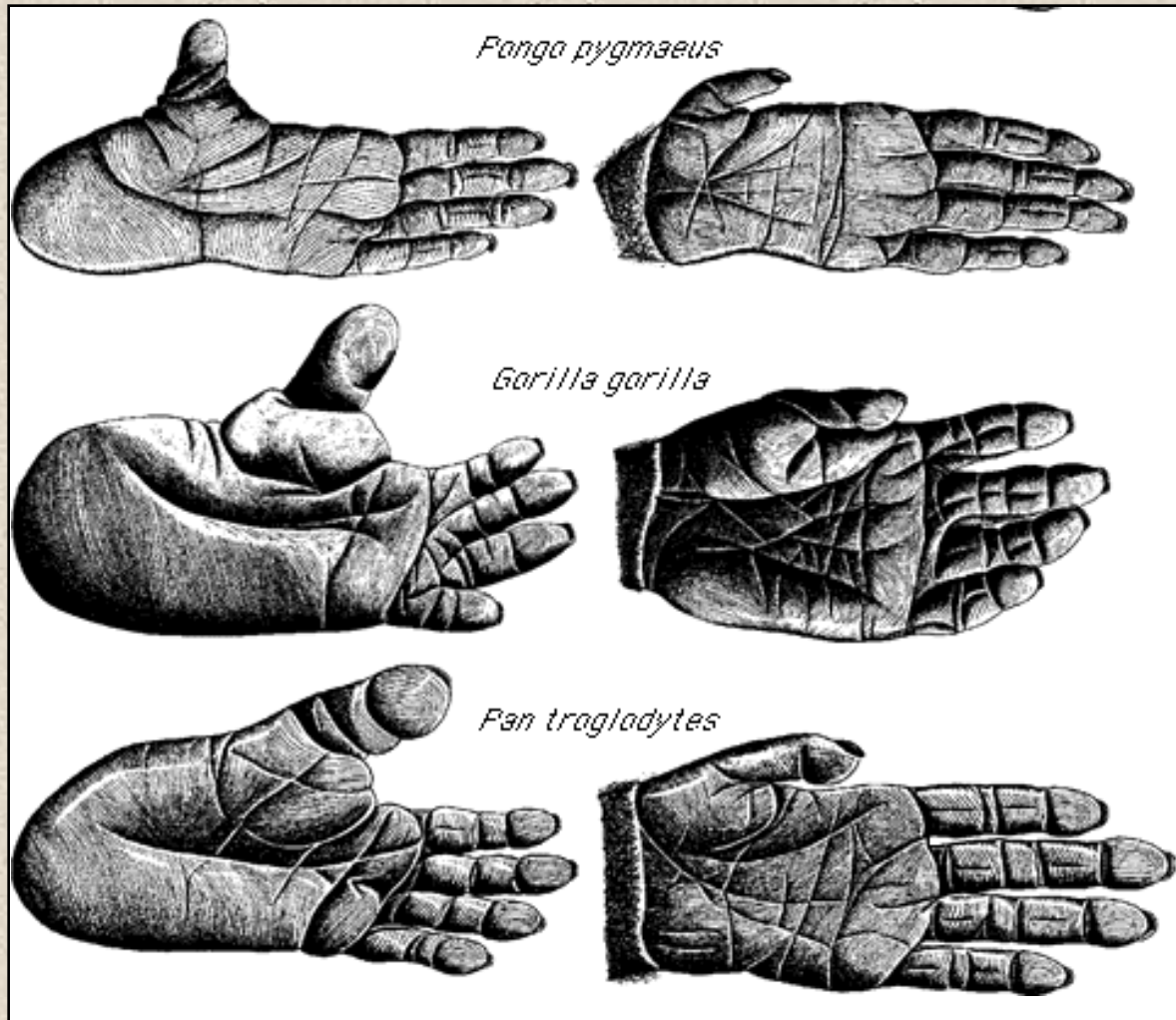
Skelet velkých lidoopů

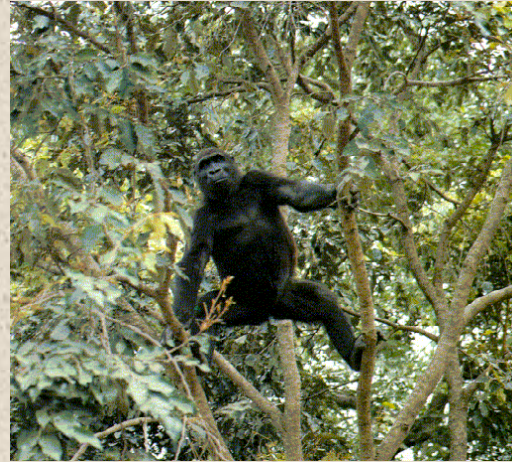
Čeď *Hominidae* - charakteristické znaky - velcí lidoopi

Ruka a noha velkých lidoopů

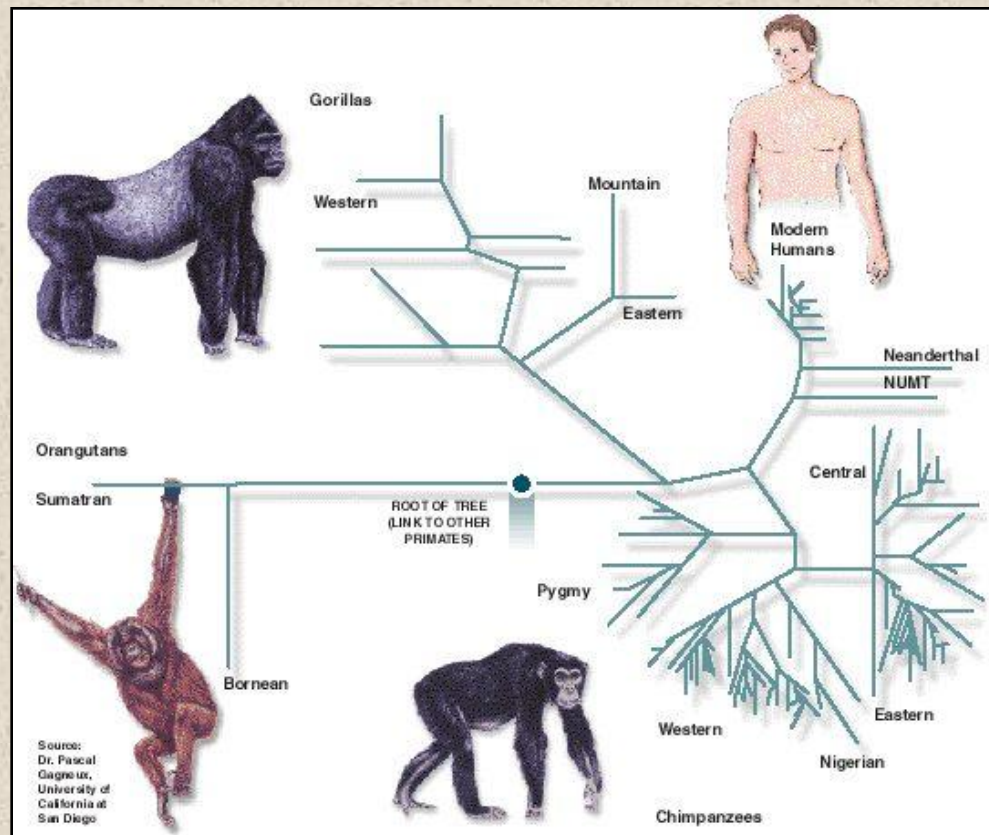

Lokomoce a ekologie velkých lidoopů

Genetická a biochemická příbuznost

Všichni velcí lidoopi mají stejný počet 48 chromozomů
mají podobné imunitní, biochemické a hormonální profily
a některé z krevních skupin jsou blízké člověku

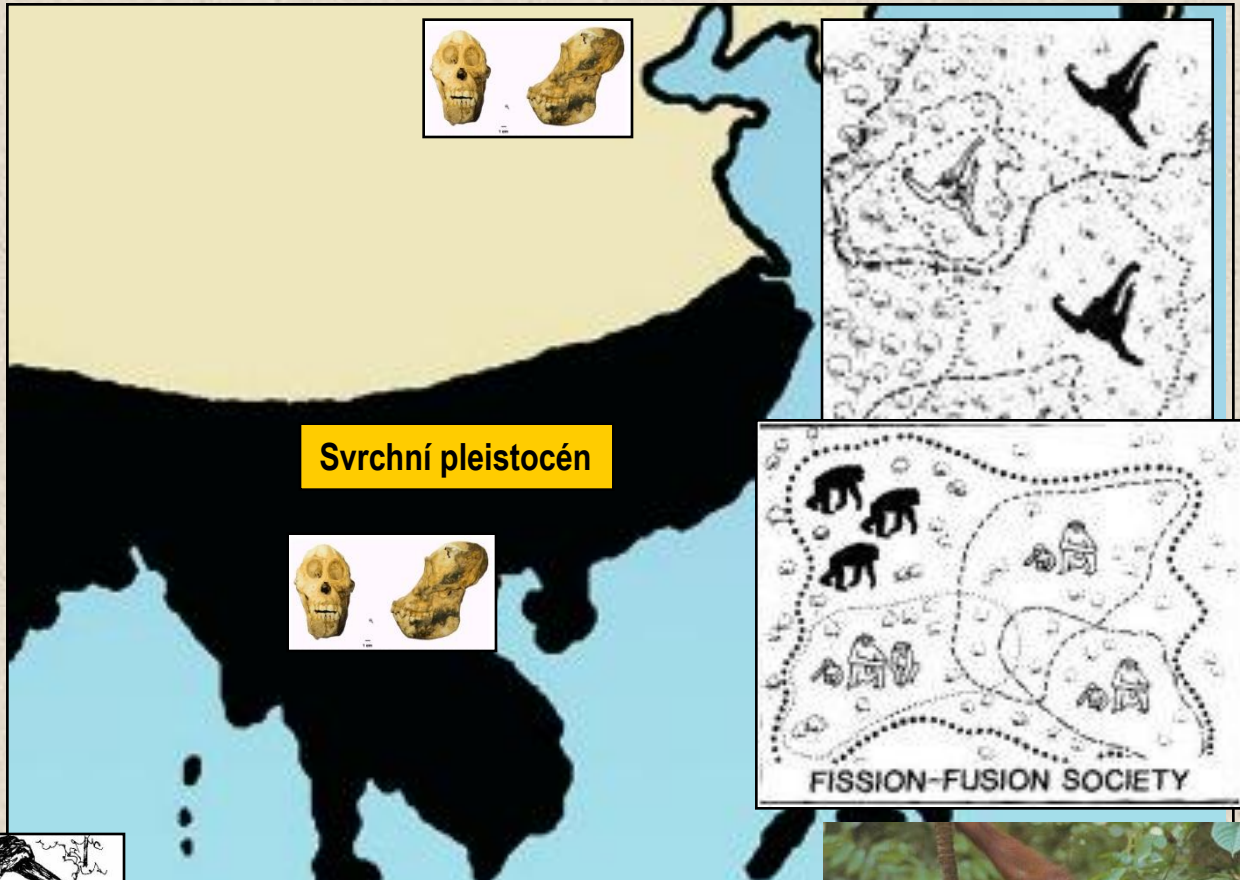

Podčeled' *Ponginae*

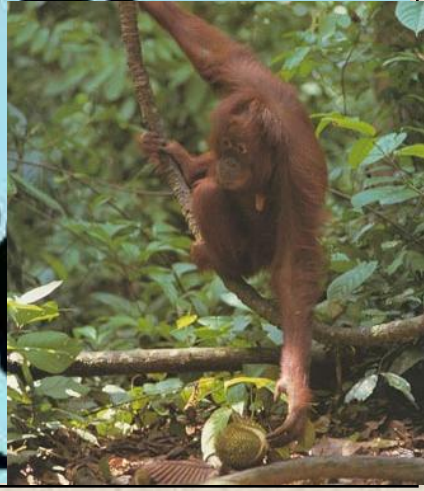
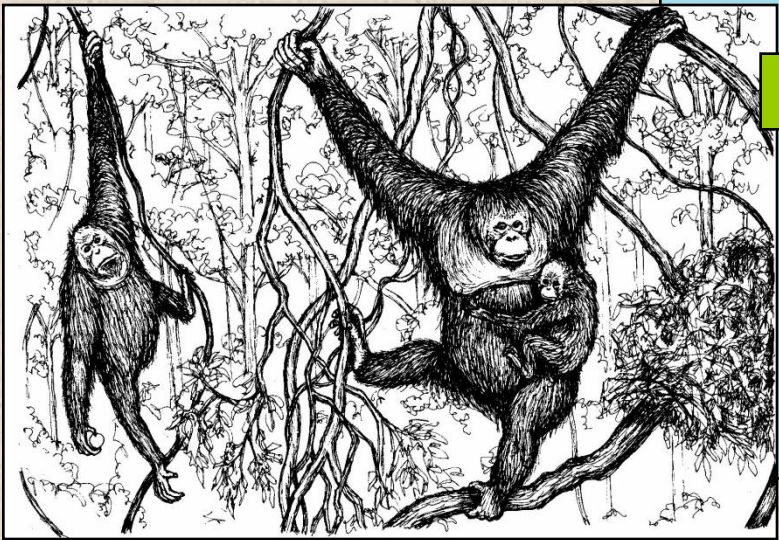

Rod
orangutan
Pongo

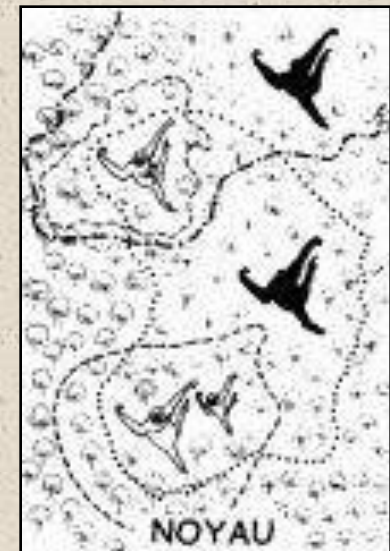
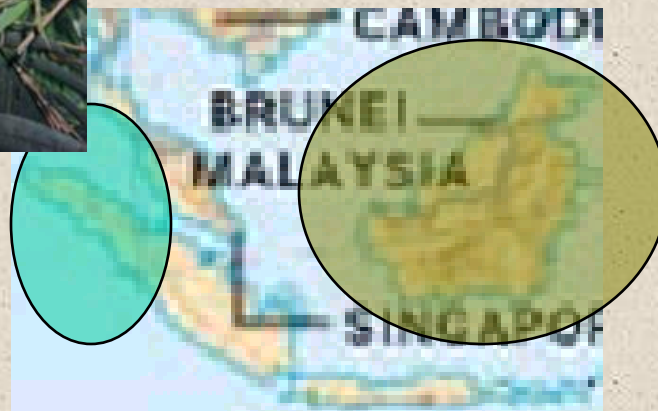

Svrchní pleistocén

Orangutan sundský - *Pongo pygmaeus*

Orangutan sundský - *Pongo pygmaeus*

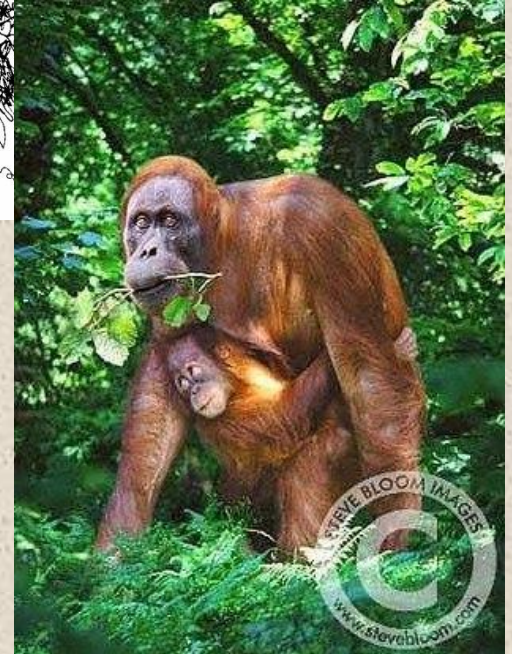
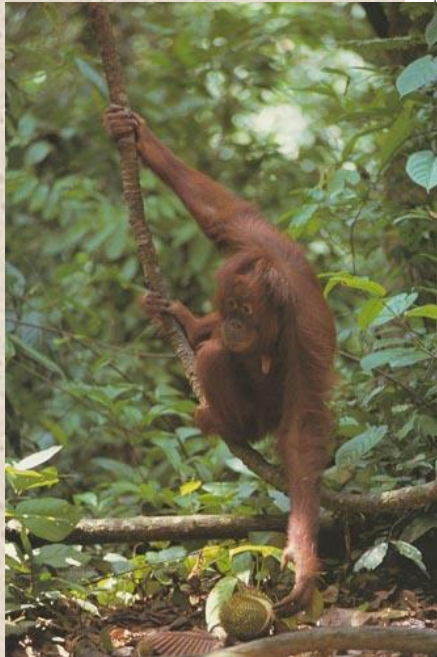
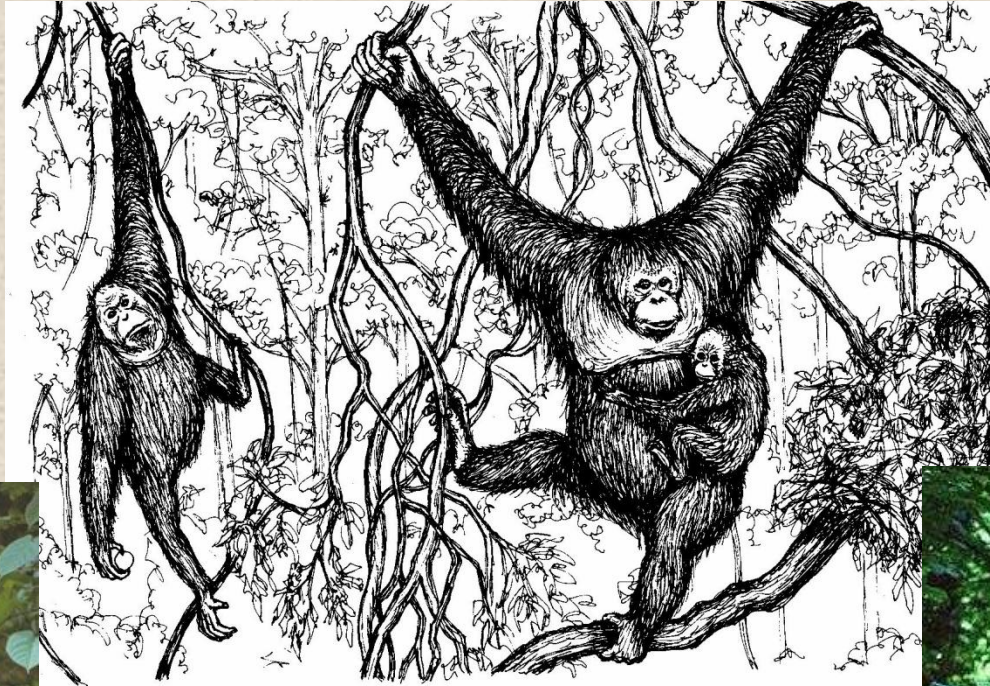

Orangutan sundský - *Pongo pygmaeus* - biologie

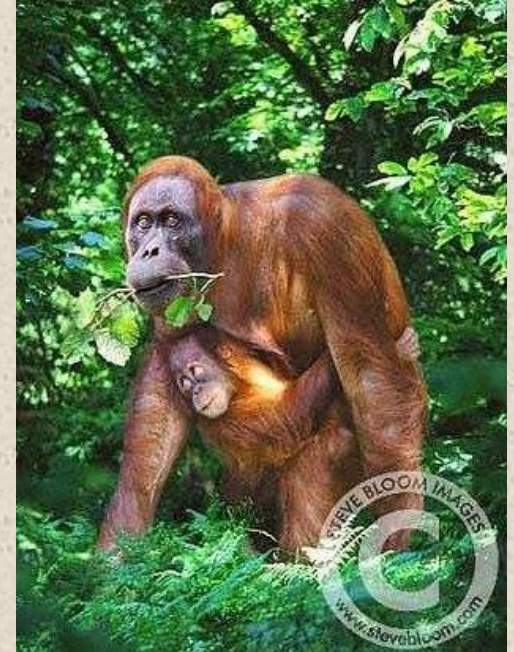
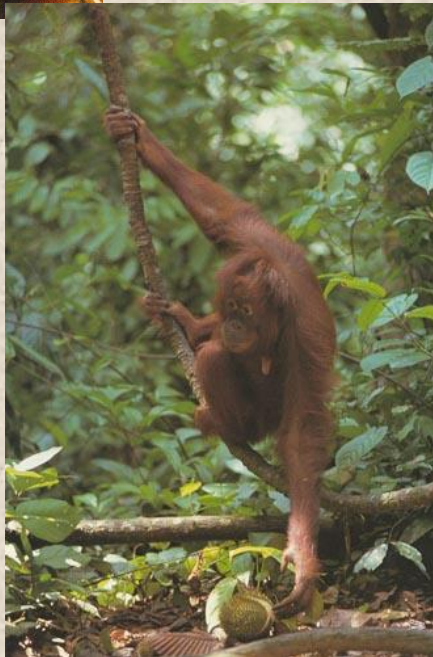
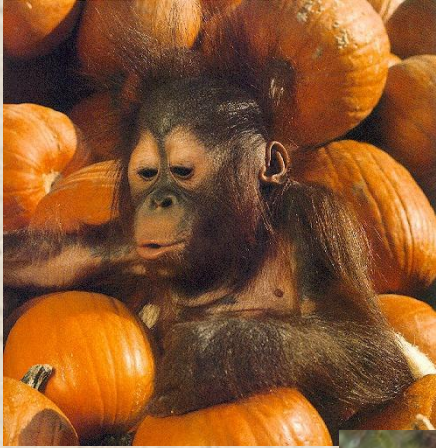
GENUS	SPECIES	VÝSKYT	Hmotnost - samci	Hmotnost – samice	Index inter-membralis
Pongo	abeli	Sumatra	78500	35800	139
Pongo	pygmaeus	Borneo	77900	35600	139

Lokomoce orangutanů

Ekologie orangutanů

Pongo p. pygmaeus - orangutan bornejský

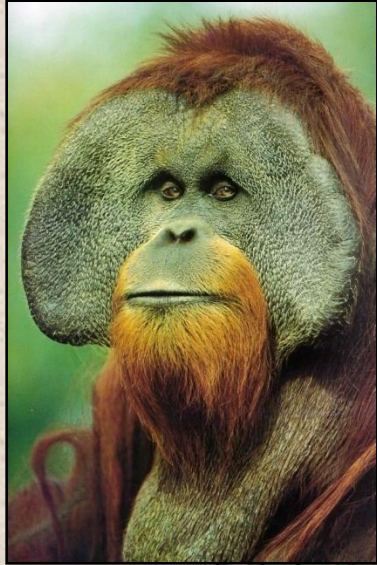
Orangutan bornejský ekologie a sociální struktura

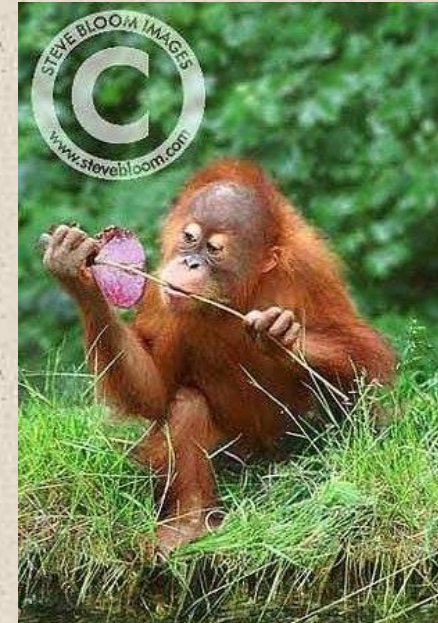
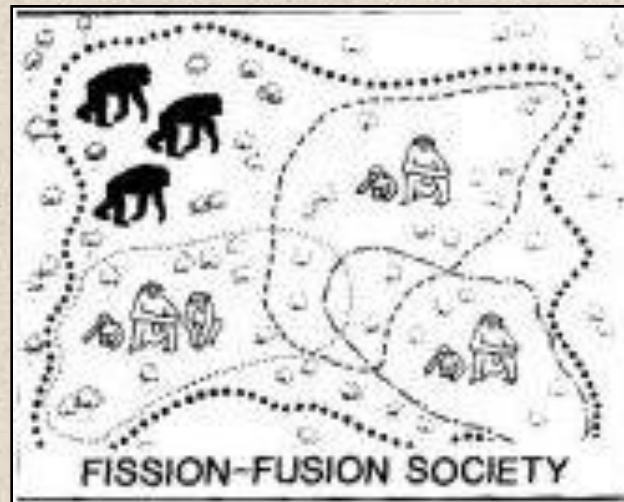
Pongo p. abeli - orangutan sumaterský

Sociální struktura a chování orangutana sumaterského

Orangutani vyrábějí nástroje
a loví malé obratlovce
Sumaterští orangutani
vytvářejí kulturní tradice

Čeled' *Hominidae*

Gorilla

Paninae

Pan

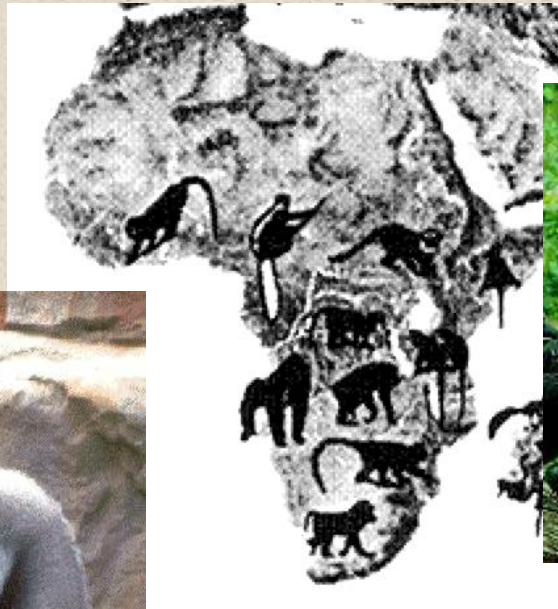
Homininae

Homo

Homininae

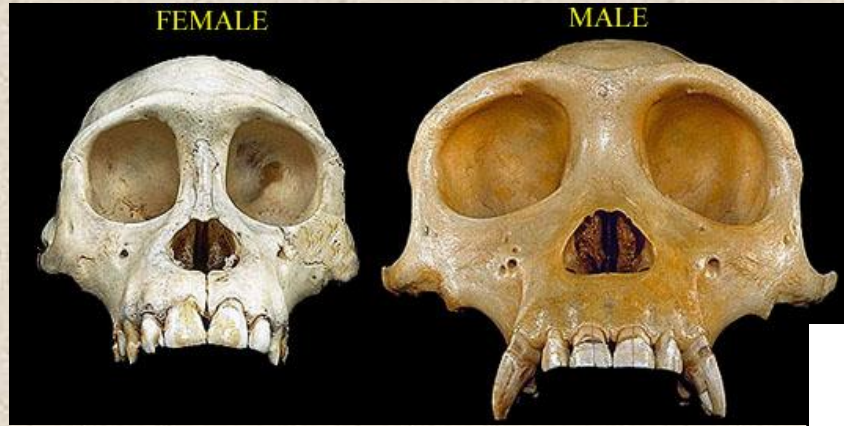
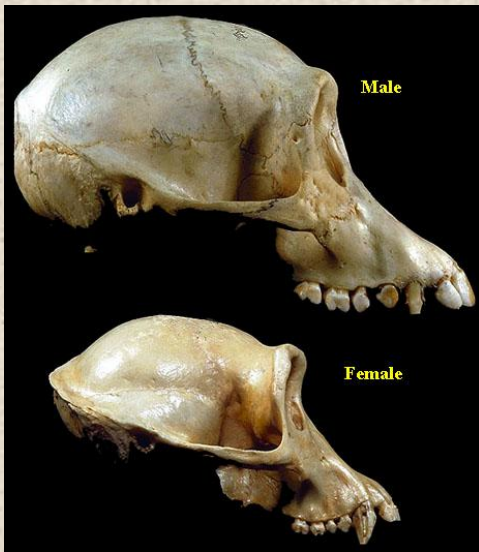
Podčeleď *Paninae* - gorily a šimpanzi

Frans de Waal, Frans Lanting.
Bonobo: The Forgotten Ape
(University of California Press 1997).

Skelet *Paninae*

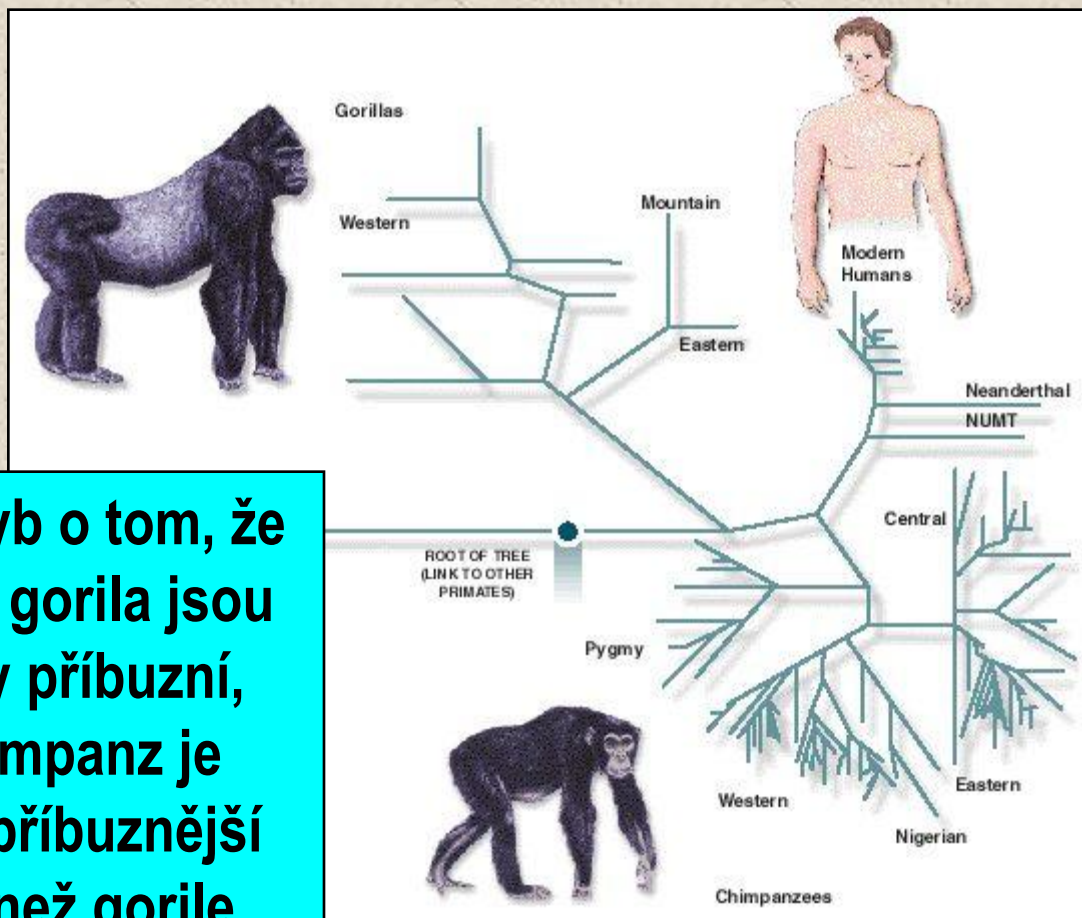
Pan

Gorilla

Genetika hominidů

Afričtí lidoopi mají stejný počet 48 chromozomů a velmi podobné biochemické a imunologické charakteristiky

Není pochyb o tom, že šimpanz a gorila jsou geneticky příbuzní, avšak šimpanz je mnohem příbuznější člověku než gorile

Systematika podčeledi *Paninae*

podčeled': *Paninae* - šimpanzi

šimpanz učenlivý - *Pan troglodytes*

šimpanz čego - *P. t. troglodytes*

šimpanz hornoguinejský - *P. t. verus*

šimpanz východní - *P. t. schweinfurthi*

šimpanz bonobo - *Pan paniscus*

gorila obecná - *Gorilla gorilla*

gorila nížinná - *G. g. gorilla*

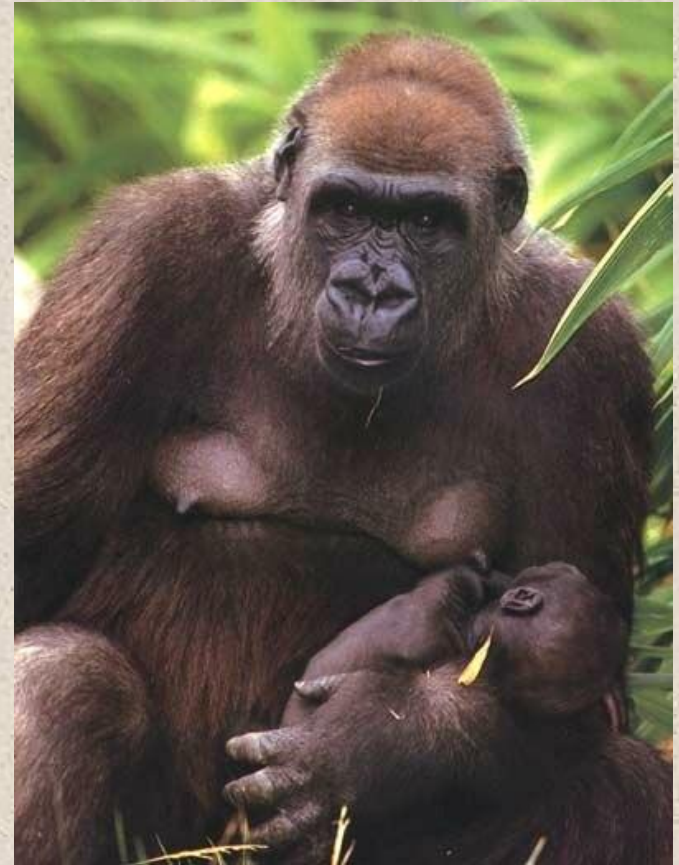
gorila nigerijská - *G. g. diehli*

(gorila horská – *Gorilla beringei*)

gorila horská (rwandská) - *G. g. beringei* (*G. b. beringei*)

gorila východní - *G. g. graueri* (*G. b. graueri*)

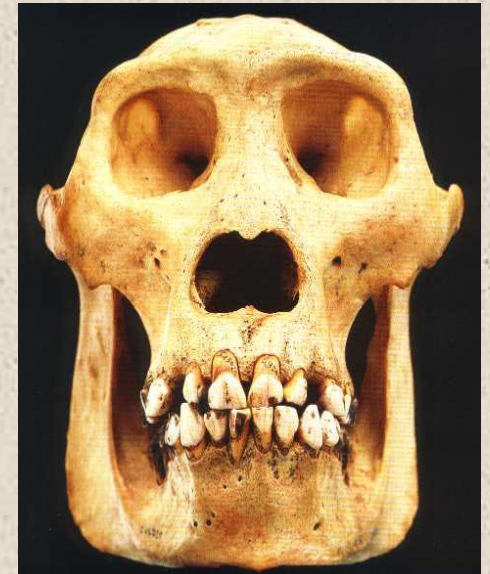
Rod gorila - *Gorilla*

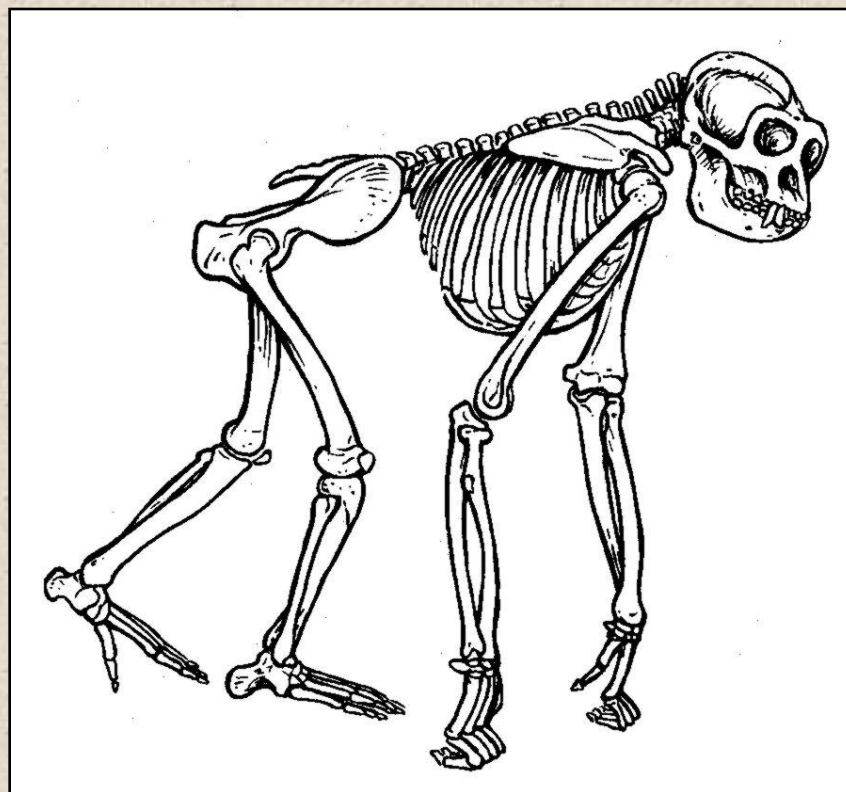
Gorila je největší žijící primát.

Samci dosahují hmotnosti i přes 200 kg, samice jsou nanejvýš poloviční.

Lebka gorily

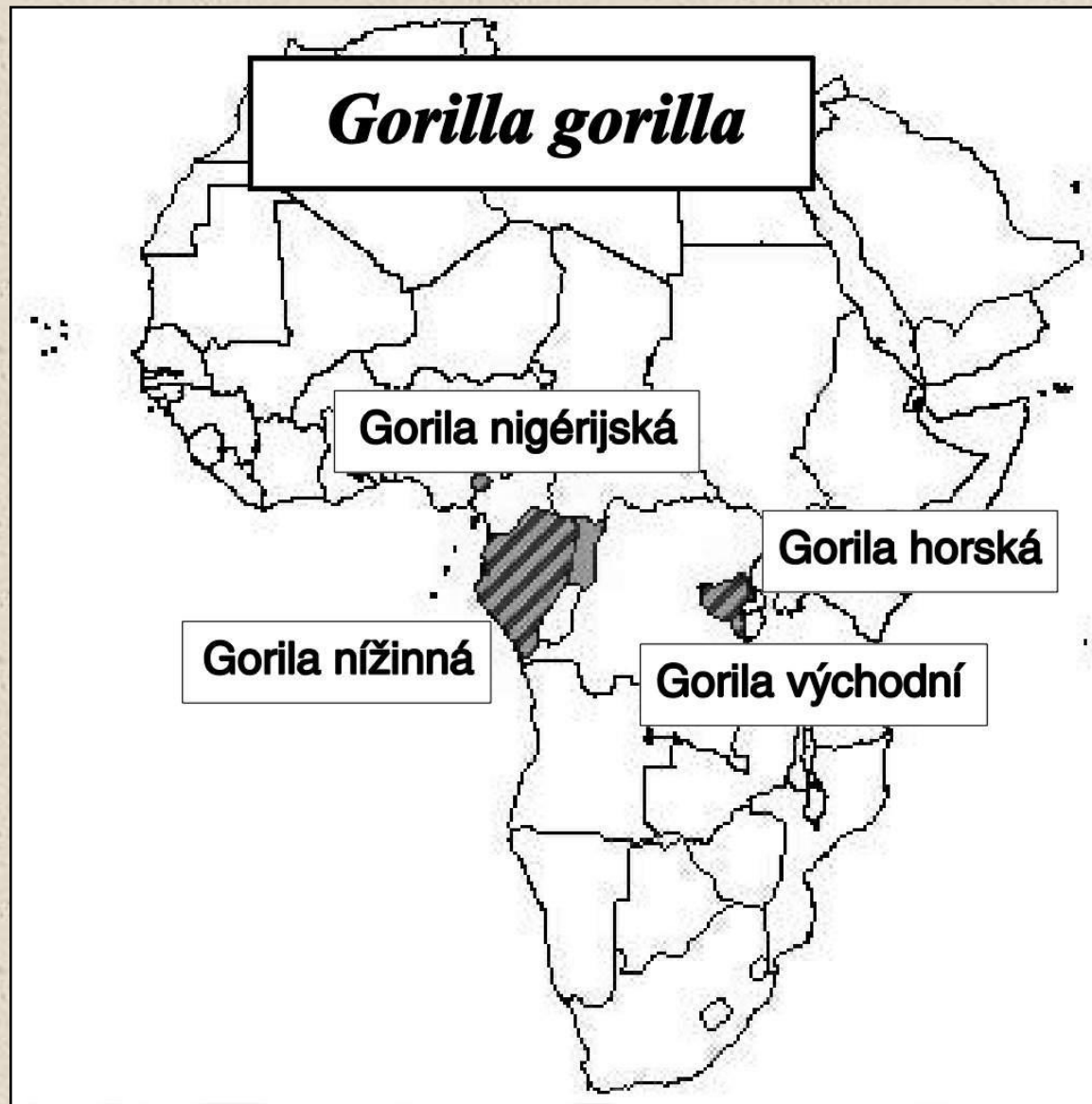

Charakteristické znaky skeletu gorily a velikost jejich těla

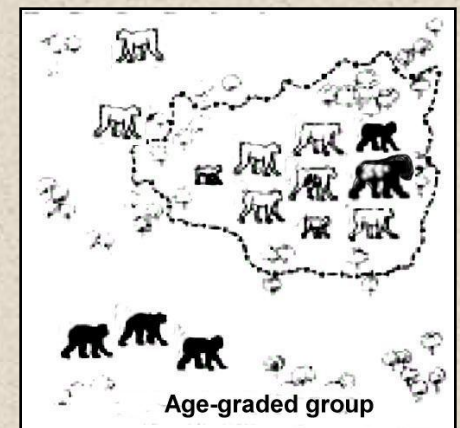
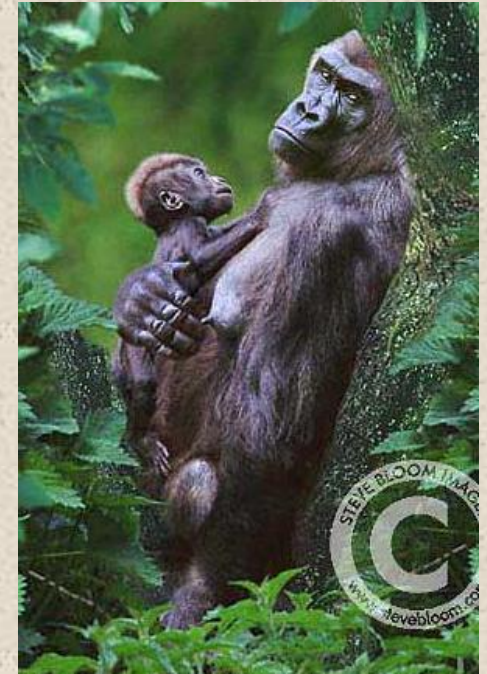
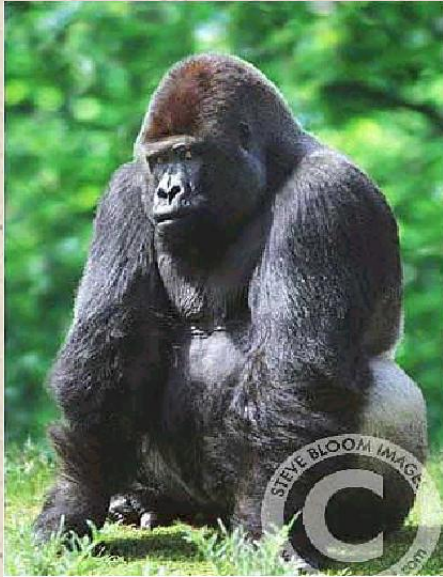

GENUS	SPECIES	VÝSKYT	Hmotnost - samci	Hmotnost - samice	Index inter-membralis
Gorilla	<i>g. gorilla</i>	Nigérie až Zaire	170400	70500	116
Gorilla	<i>g. diehli</i>	Nigérie			
Gorilla	<i>g. beringei</i>	Uganda, Rwanda, Burundi, Zaire	162500	97500	116
Gorilla	<i>g. graueri</i>	Zaire	175200	71000	

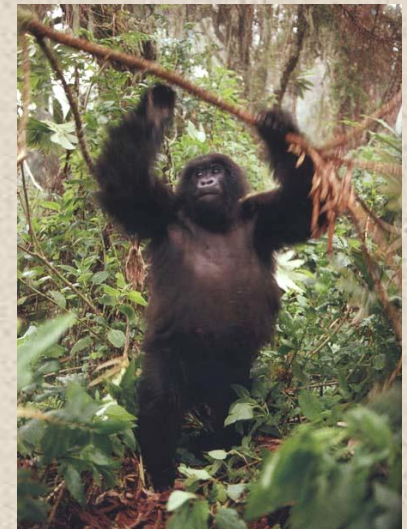
Současné rozšíření goril

Gorilla gorilla - gorila obecná

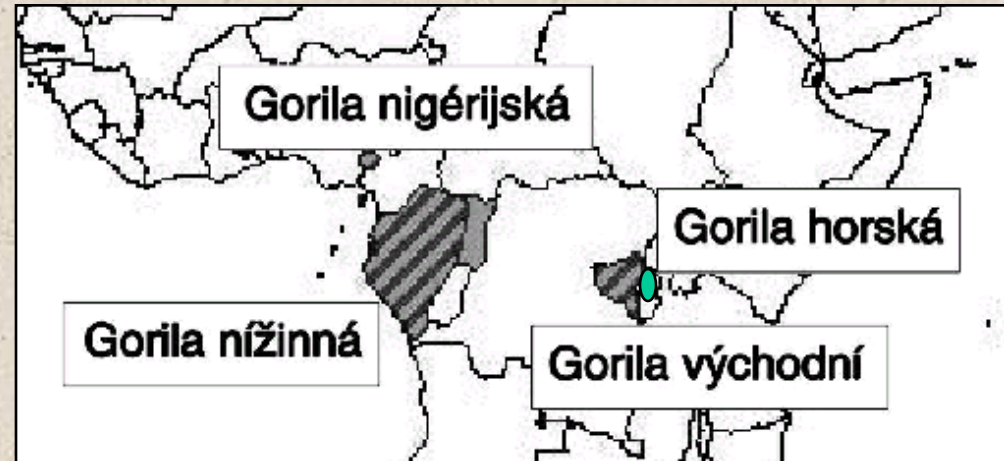
Gorilla gorilla - gorila obecná - ekologie

Gorilla gorilla - gorila obecná - chování

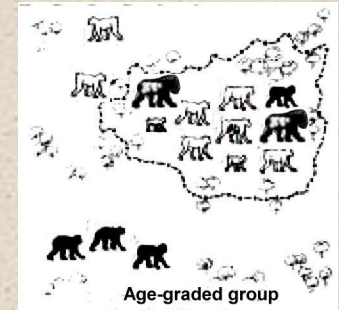
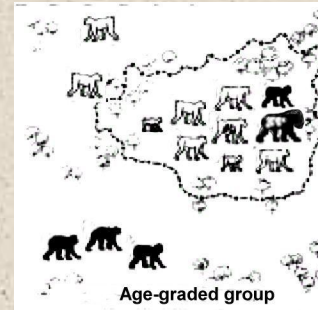
Gorilla g. beringei - gorila horská

Gorilla g. beringei - gorila horská - ekologie a chování

Gorilla horská pojídá velké množství špatně stravitelné vláknité potravy. Potrava je trávena dlouho a málo efektivně, gorily nemají specializovaný trávící trakt ani symbiotické bakterie. Častá je koprofágie.

Gorilla g. graueri - gorila východní

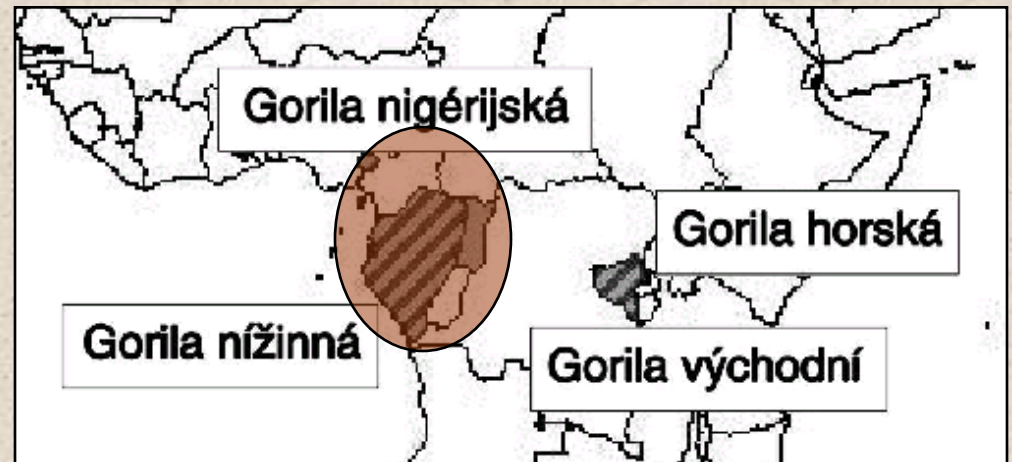

Gorila východní je příbuzná gorile horské, ale je:

- více stromová
- mnohem více plodožravá
- sociálnější

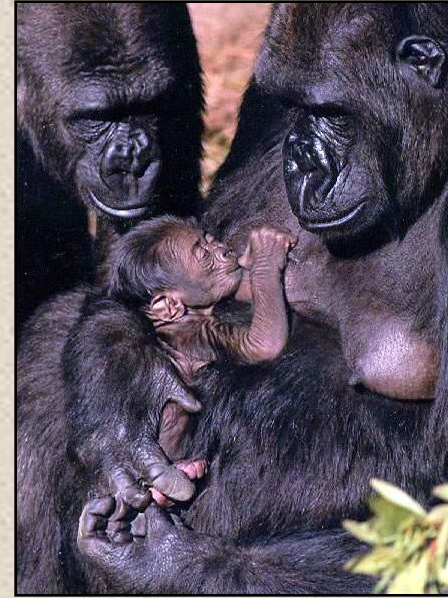
Gorilla g. gorilla - gorila nížinná

Gorilla g. gorilla - gorila nížinná - ekologie a chování

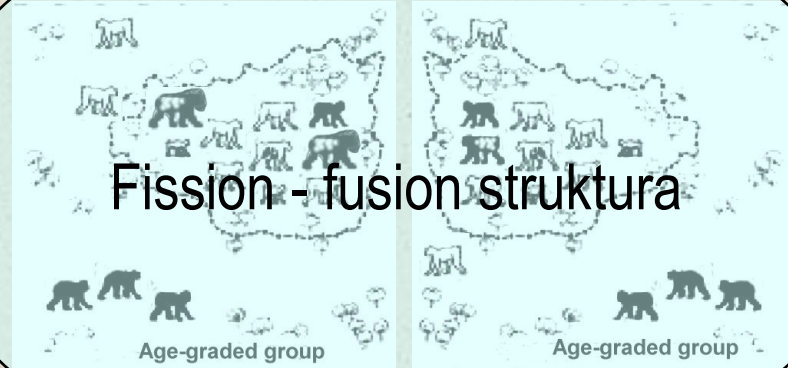

Gorilla g.gorilla - gorila nížinná - chování, sociální struktura

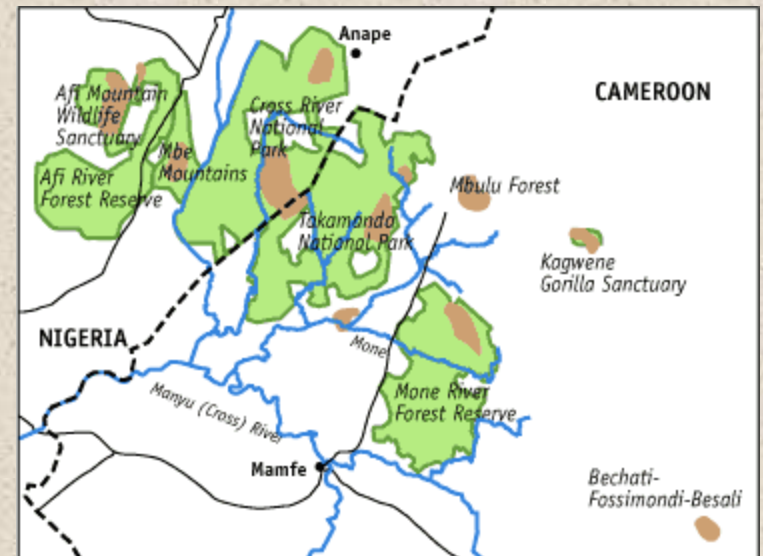

Gorila nížinná je nepříbuzná gorile horské a je:

- mnohem více stromová
- stromy často využívá, i pro stavění hnízd
- v potravě mají významný podíl plody
- ve srovnání se šimpanzi nekvalitní potrava
- je z goril nejsociálnější
- používání nástrojů i u goril v přirozených podmínkách, v zajetí je relativně velmi pokročilé

Gorila nigérijská

Současné rozšíření goril

- *Gorilla gorilla diehli*
- *Gorilla gorilla gorilla*
- *Gorilla beringei graueri*
- *Gorilla beringei beringei*